

Een kijkje in een Eibergs burgemeestershuis, 1835¹

Bennie te Vaarwerk

In het archief van de Huizen Nettelhorst en de Heest, gelegen onder Lochem, bevindt zich een band getiteld 'Inventaris van den boedel van wijlen den Hwgb. Heer en vrouwe van Heeckeren te Eibergen, opgemaakt door notaris Gerrit ter Braak op 10 juli 1835'. De opdrachtgever was Adolph Jacob Hendrik Willem baron van Heeckeren, wonend op het Huis Zwanenburg in de gemeente Gendringen. Hij was voogd over de viereenehalfjarige Willem Carel Maurits Reinhard van Heeckeren en de tweejarige Jacoba Charlotte Louise Johanna van Heeckeren, kinderen van wijlen Pieter Reinhard Johan Wild baron van Heeckeren en van eveneens wijlen diens echtgenote Jacoba Wilhelmina Anna Maria baronesse van Heeckeren. Verder was aanwezig de gepensioneerde majoor Bernard Heidenrijk van Hopbergen te Zutphen, die toeziend voogd was. Voorts nog Henrietta Idaletta Zenobie Jacqueline barones van Heeckeren, wonend te Eibergen, die op 8 juni 1835 door de moeder ten overstaan van het Eibergse vredegerecht tot curator was benoemd.

P.R.J.W. van Heeckeren was op 5 januari 1835 te Eibergen overleden, zijn vrouw volgde hem ruim een half jaar later, nl. op 3 juli 1835. Van Heeckeren was niet alleen lid van Provinciale Staten van Gelderland geweest, maar ook controleur der directe belastingen in de 'divisie' Eibergen, burgemeester en secretaris van Eibergen en notaris in die plaats. Notaris Ter Braak verklaarde, dat de 'minderjarigen bekwaam zijn, om zich ieder voor een derde gedeelte als erfgenamen te gedragen' van de in de inventaris beschreven nalatenschap van de ouders.

De inventarisatie 'van alle de huismeubelen, gereede gelden en verdere roerende goederen, benevens de in- en uitschulden, titels en papieren' die tot de nalatenschap behoorden, geschiedde door de notaris in het huis nummer 106 'binnen Eibergen tusschen de huizen van Johannes Iverson en Jan Derk de Bitter'. In dat huis, dat gestaan heeft in de huidige J.W. Hagemanstraat ter hoogte van het winkelpand van Helmink, waren beiden overleden. De straat heette ooit de Nieuwstraat, en was de eerste 'uitbreiding' van Eibergen iets voor het midden van de 17de eeuw. De taxatie van de goederen gebeurde door Reind Hagens, deurwaarder van het Eibergse vredegerecht.

Op deze oude ansichtkaart van het begin van de (huidige) J.W. Hagemanstraat, zien we rechts het nog bestaande pand 'Wapen van Eibergen', en links, achter de bomen, het huis waarin tot 1835 burgemeester Van Heeckeren woonde, en na zijn overlijden in dat jaar, textielabrikant Bouquié.

¹ Gelders Archief, blok 0418, *Huizen Nettelhorst en De Heest*, inv.nr. 195, Boedelinventaris echtpaar P.R.J.W. van Heeckeren-Van Heeckeren te Eibergen, 1835

Kadastraal minuutplan van de Nieuwstraat/Groenloschestraat, de huidige J.W. Hagemanstraat, uit respectievelijk 1828 en 1882. Burgemeester Van Heeckeren woonde volgens het kadaster in 1828 in het huis met het kadastrale nummer 248. Perceelnummer 247 was ook zijn eigendom. Het 'brouwhuis' is het later pand Ledeboer op de hoek (huidige) Grotestraat-Hagemanstraat. Het is in 1934 gesloopt om een meer verkeersveilige T-splitsing te kunnen realiseren met de toen aangelegde burgemeester Wilhelmweg, de eerste rondweg van Eibergen. Hotel De Kroon, na de spoorwegaanleg verhuisd naar Eibergen-west, heette ooit 'de Keizerskroon'. Veel later was er het postkantoor in gevestigd. In de jaren '70 van de vorige eeuw is het gesloopt om plaats te maken voor het Hendrik Odinkplein.

Inventarisatie van het woonhuis

Men begon op de volgepakte zolder. Daar vallen de vier tuinstoelen en tuinbank op en de grote hoeveelheden linnen, w.o. 37 'pellen' tafellakens van onderscheidene bloemen' en 490 tafelservetten, 'mede van onderscheidene bloemen'. Daarnaast ook tafellakens en servetten van damast, maar in kleinere hoeveelheid. Verder veel porselein, aarde- en glaswerk. De boedel van de zolder, 43 partijen, werd getaxeerd op 1255 gulden.

Daarna was de keuken aan de beurt. Deze zag uit 'op de plaats achter het huis'. Behalve het voor die tijd gebruikelijke keukengerei, vallen weer de hoeveelheden op. Er wordt 'eene houten hangklok met koekoek' gevonden, die op fl. 3,50 wordt getaxeerd. In de keuken werd, behalve gekookt, ook de was gestreken. De totale waarde van de 26 keukenpartijen werd getaxeerd op fl. 76,50.

De 'waschkamer' bevond zich aan de zuidzijde van het huis. De taxatiewaarde van de aangetroffen spullen was fl. 13,80.

Daarna was 'de groote kamer of zaal' aan de beurt. Van hieruit had men 'zicht op den tuin en de plaats achter het huis'. Alleen de kachel al 'met een beeld, pijpen, bakvuurschep, tang en pook, werd getaxeerd op 40 gulden. Voorts zes 'gladhouten' stoelen en twee 'leuningstoelen', een uittrektafel, een ronde mahoniehouten tafel, twee spiegels, waarvan een grote 'met vergulden lijst', die op. 80 gulden getaxeerd werd. Voor de ramen hingen twee witte 'glasgordijnen' en op de vensterbanken stonden 15 bloempotjes. De negen schilderijen werden gezamenlijk op 16 gulden getaxeerd. Terwijl de keuken het domein van de koffiedrinkers was, was de grote kamer dat voor de theedrinkers. Ook het tabakskistje ontbrak er niet. Een instrument dat vermoedelijk maar weinig Eibergenaren eerder gezien hadden of kenden, was een 'forte piano', die op 75 gulden werd gezet. Die kenden alleen het

kerkorgel uit 1709, de muziek van de 'spölleman' in de herbergen en bij feestpartijen, en de liederen van Willem Sluiter. Verder stond in de kamer een secretaire. De brandstofvoorraad, turf, werd in een turfton opgeslagen. Een vogelkooi, 'met eenen vogel', werd er ook aangetroffen, alsmede twee pendules, die getaxeerd werden op 50 gulden. De totale waarde van de goederen in de grote kamer werd getaxeerd op fl. 416,80.

Het volgende vertrek dat geïnventariseerd werd, was de 'op- of bovenkamer'. Van daar had men uitzicht 'den bloementuin achter het huis'. Voor het raam hing een 'wit glasgordijn en een bont dito'. Er stonden drie stoelen en een leunstoel, een 'bruin gladhouten kabinetje (22 gulden), twee porseleinen (was)kommen, enkele beeldjes, een 'bruin gladhouten beddetafeltje', een bruin spiegeltafeltje, vijf schilderijen, een 'bruine bureau met een likeurkistje, tabakskistje en theekistje (37 gulden), een ledikant 'met een wit behangsel' (12 gulden) en uiteraard het beddengoed. De totale taxatiewaarde van de opkamerboedel bedroeg fl. 182,60. De 'zilveren rand' van de spiegel werd apart getaxeerd op 13 gulden.

In de slaapkamer, die uitzag op het huis van Jan Derk de Bitter, stonden drie bruine ledikanten, wederom met 'wit behangsel', met een gezamenlijke waarde van 100 gulden. Het beddengoed, 'drie onderbedden, drie peluwen, achttien kussens, zes lakens, acht wollen en katoenen dekens', werden getaxeerd op 180 gulden. Voorts drie matrassen, wastafeltje, waterpote,, spiegel en drie 'lampetkannen'. De taxatiewaarde van dat alles bedroeg fl. 303,30.

In de slaapkamer, 'uitziende op de straat', vond men o.a. een 'groot en twee kleine glasgordijnen', voorts een mahoniehouten tafel, een spiegeltafel, een 'een toiletspiegelkastjen' voor mevrouw, een 'bruine chiffonière' (20 gulden), beddetafel, een 'bruin ledikant met een bont behang', beddegoed, 'een gladhouten kabinet met een stel' (50 gulden), een schilderij, drie stoelen 'met zittingen van trijp' (6 gulden), een spiegel met vergulde lijst (8 gulden), een marmeren tafelblad (fl. 8,50). Taxatiewaarde van de inboedel op deze slaapkamer: fl. 249,85.

In het 'zijkamertje naast het kantoor, uitziende op de straat' hingen zes schilderijen. Voor de ramen hingen twee witte glasgordijnen en drie kleine. Ook hier een secretaire, spiegeltafeltje, thee- en koffieservies, tabaks- en theekistje. Totale waarde: fl. 80,50.

In de 'gang of het portaal' stond een bruin geschilderde boekenkast (10 gulden), was er een 'glazen lantaarn' aanwezig en stond er een 'bloementafel'. Gezamenlijke waarde: fl. 15,50. In de gang hing nog een houten 'hangklok, die apart getaxeerd werd op vijf gulden.

In het kantoor, dat uitzag op de straat, stonden twee lessenaars (20 gulden), zeven stoelen, linialen en een 'pennemes', samen getaxeerd op fl. 25,75.

Het zilverwerk in de boedel werd gewogen en bevonden 15 pond en 808 'wigtjes' zwaar te zijn. Waarde: fl. 1228,80.

In kelder 'onder de trap' werd o.a. het volgende aangetroffen en getaxeerd: 10 aarden potten, een ijzeren kroon, vier houten vaten en vier aarden kruiken, 125 (!) flessen wijn 'van verschillende soorten' (26 gulden). Waarde van dat alles: fl. 85,55.

In de provisiekast 'aan den gang' werden diverse aarden en houten potten, vaten en mandjes aangetroffen, 'soeprinen met schotels en lepels', vischschotels met vischplaten', theekannen en koffiepotten, twee 'kwispedoren', glaswerk (karaffen, flessen), 18 Keulse potten, een 'reispanduletjen' (10 gulden). Taxatiewaarde van het geheel: fl. 77,60.

Daarmee was de inboedel van het woonhuis beschreven. De totale waarde daarvan bedroeg fl. 4029,55. Afgaande op de beschrijving was het huis niet erg groot. Het had alleen een zolderverdieping, een grote woonkamer, twee slaapkamers, een keuken, waskamer, gang, kantoor met zijkamer, kelder en provisiekast. De inboedel van de deel, die zeker onder hetzelfde dak aanwezig was, werd afzonderlijk beschreven. De beschrijving wekt de indruk dat het woonhuis overvol was met waarschijnlijk ook wel spullen uit de ouderlijke kasteelboedels van de overleden echtelieden. En het mag ook duidelijk zijn, dat de boedel ongebruikelijk rijk was voor een dorp als Eibergen. Dat zal ook blijken uit het vervolg.

Inventaris van het washuisje

Vervolgens werd het 'washuisje achter het huis' geïnventariseerd. Behalve een wastobbe, werden er een baktrog, aspot, een weegschaal ('ijzeren balans'), oude tonnen, 'blikken gieters', enkele 'flessen met hofzaden' (tuinzaden), een heggenschaar en een koperen ketel gevonden.

Taxatiewaarde van het geheel: 30 gulden.

Daarna werd gepauzeerd en de inventaris door de partijen, de deskundige (Reind Hagens), uiteraard de notaris en twee getuigen getekend. Die laatste waren Johannes Gerhardus Smits, winkelier, en Izak Gijsberth de la Fontaine Verweij, rentmeester (van Mallem), beide in Eibergen woonachtig.

Erf, achterhuis en schuur

Op 11 juli werd de inventarisatie voortgezet. Op de 'plaats achter het huis' werden een wastobbe, twee melkvaten, een waterremmer, drie aarden potten en een ton aangetroffen, met een gezamenlijk taxatiewaarde van fl. 7,50.

Dat de adellijke burgemeester ook nog een beetje boer was, blijkt uit de beschrijving van de inboedel van de 'deel', het achterhuis. Men vond er 'grepen, schoppen en verdere kleine bouwgereedschappen', voorts 'paardentuigen en twee hoofdstellen, een hekselkist, een snijbak, 'een roode Lakenvelsche koe, oud omstreeks zestien jaren' (25 gulden), 'een zwart bles, dertienjarig merriepaard' (50 gulden). Op de deel stonden verder nog een 'vliegenkast', een kinderwagen en een kinderstoel. Op de 'zolder van de deel' (op de balken) aan hooi en stro een waarde van 5 gulden, alles tezamen getaxeerd op fl. 207,40. Verder lagen daar nog voorraden boekweit en rogge. Het is overigens weinig waarschijnlijk dat de burgemeester of diens vrouw zelf de koe molk. Hij had een knecht², wat blijkt uit de inventarisatie van het 'kamertje van de knecht boven de waschkamer', waar slechts 'een boven- en onderbed, eene peluwe, twee kussens en twee lakens' werden gevonden, ter waarde van 15 gulden. Op de deel bevond zich nog het 'meidenkamertje', met twee stoelen, bed en toebehoren (w.o. twee 'beddegordijnen en twee witte glasgordijnen', met een totale taxatiewaarde van fl. 27,70.

Op het terrein stond verder nog een 'schop' (schuur) achter het washuis, waarin 70 ton turf was opgeslagen, voorts stond er een 'ezelin' met een veulen. Waarde van het geheel: 27 gulden. Vervolgens werden de te velde staande vruchten, 'mest en mestregt, spek en vleesch' beschreven. Burgemeester Van Heeckeren was huurder van drie stukken bouwland 'in de Heemstede', die met rogge bezaaid waren, achter zijn huis had hij een perceel dat met haver bezaaid was en in de Hondevoort en de Heemstede eveneens percelen met haver. Raapzaad groeide op een perceel 'op het Slat'. Vleesvoorraden: spek, zeven stukken gerookt vlees, een 'partijtje' worst en een ham. De waarde van dit alles: fl. 176,25.

Kleding van de burgemeester

Daarna werd de rijk gevulde klerenkast van de overleden burgemeester geïnventariseerd: 'Zesendertig zakdoeken van verschillende soorten en kleuren, te zamen begroot op zes gulden vijfenzeventig cents;

Een blauwe kiel, op eenen gulden en dertich cents;

Een paar laarzen, op 2 gulden;

Zes onderbroeken, op drie gulden en vijftich cents;

Twee gele nankingsche broeken, op drie gulden en vijftich cents;

Vierenvijftich hemden, op zevenentwintich gulden;

Dertig paar linnen kousen, op negen gulden;

Zesendertig slaapmutsen[!], op zeven gulden en twintich cents;

---

² Het betreft 'bouwknecht' Jan Maas, aan wie de boedel nog een loonschuld had.

Dertien paar zwarte zijden kousen, op zes gulden en vijftich cents;
Negen paar sokken van verschillende kleuren, op eenen gulden en tachtich cents;
Twaalf paar wollen kousen van verschillende kleuren, op eenen gulden en tachtich cents;
Vier stuks overhemden, op eenen gulden en vijftig cents;
Elf witte doeken van linnen, op drie gulden en tachtig cents;
Tien flanellen hemden, op vier gulden en vijftig cents;
Vijf bonte dassen op twee gulden;
Een witte poederjas, op twee gulden;
Twee hoeden en eene pet, op drie gulden en vijftich cents;
Een paar laarsen en één paar schoenen, op vijf gulden;
Een gouden zakhorlogie met eene gouden ketting en dito cachet, waarvan de keur en het gewigt niet kunnen opgegeven worden, tezamen op zeventich gulden;
Een dito dito, met dito ketting, op vijftich gulden;
Een gouden doekspeld, op drie gulden en vijftig cents;
Een degen, op twee gulden en vijftig cents;
Een koperen en twee blikken tabaksdozen, op eenen gulden en tachtich cents;
Twee metalen zakpistolen, op drie gulden en vijftig cents;
Vier witte borstrokken, op drie gulden;
Een ouderwetse zwarte lakensche rok, op zes gulden en vijftich cents;
Een knechtsmanteljas op acht gulden
[3574] een gouden signet, op drie gulden en vijftig cents;
Een gouden snuifdoosje, op acht gulden;
Een zilveren penning, op twee gulden en vijftich cents;
Een blaauwe manteljas, op vijftien gulden;
Een blaauwe Duffelsche jas, op twaalf gulden;
Een zwarte Lakensche rok, op vijftien gulden;
Een blaauwe Lakensche rok, op tien gulden;
Een zwarte dito dito, op acht gulden;
Een lichtblaauwe jas, op dertien gulden;
Een lichtblaauwe broek, op acht gulden;
Een Duffelsche broek, op vijf gulden;
Een grijze Lakensche dito, op vier gulden en vijftich cents;
Eene zwarte Lakensche broek, op tien gulden;
Een witte Manchestersche dito, op vier gulden;
Een Nankingsche dito, op drie gulden;
Een korte witte broek, op eenen gulden en vijftich cents;
Eene Lakensche dito, op eenen gulden en vijftich cents;
Twee zijden dito, op drie gulden en vijftich cents;
Drie roode onderbroeken, op twee gulden en vijftich cents;
Een blaauwe Lakensche rok, op twee gulden en vijftentwintich cents;
Een groene Lakensche jas, op zeven gulden en vijftig cents;
Een zwarte Lakensche rok, op achttien gulden;
Drie witte vesten, op eenen gulden en vijftich cents;
Een ouderwetsche bruine rok, op drie gulden;
Vier Lakensche vesten, op vijf gulden;
Twee zijden vesten, op vier gulden;
Twaalf vesten van verschillende soorten en kleuren, op vijftien gulden'.
Totale taxatiewaarde: fl. 432,00

Kleding van de burgemeestersvrouw

De wat minder rijk uitgedoste klerenkast van de overleden burgemeestersvrouw bevatte de volgende stukken:

'drieëndertich paren wollen kousen, op dertien gulden en twintich cents;
Veertien witte rokken, op zeventien gulden en vijftich cents;
Vier witte dimetten rokken, op zeven gulden, vijftich cents;
Veertien stuks witte broeken, op drie gulden en twintich cents;
Twintig borstrokken, op negen gulden;
Dertien nachtmutsen, op twee gulden en vijftich cents;
Vijftien witte jakken, op negen gulden;
Achttien hemden, op twaalf gulden en zestich cents;
Zeventien neteldoeksche doeken, op zeven guldens en vijftich cents;
Dertien katoenen zakdoeken, op vijf gulden en vijftich cents;
Twintich linnen dito, op acht gulden;
Tien linnen feetels, op vijf gulden en vijftich cents;
Twaalf kleine katoenen zakdoeken, op drie gulden en tachtich cents;
Vier paar katoenen kousen, op eenen gulden en twintich cents;
Twee paar zwarte zijden kousen, op eenen gulden en vijftich cents;
Negen knoopdoekjes van verschillende kleuren, op vier gulden en vijftig cents;
Twaalf boezelaars van verschillende soorten en kleuren, op acht gulden en veertig cents;
Twee gouden dameshorlogien, op vijftig gulden;
Een testament met een gouden slot, op tien gulden;
Drie ordinaire snuifdozen, op eenen gulden;
Een gouden halsketen, op twintich gulden;
Twee zijden ridicules, op eenen gulden en vijftich cents;
Een witte voile, op twee gulden;
Vier doosjes met lapjes, op vijfenzeventig cents;
Vijf paar witte wollen kousen, op twee gulden;
Negen flanellen borstrokken, op vier gulden;
Zeven kraagjes, op eenen gulden en veertich cents;
Drie pellen borstrokken, op eenen gulden en vijftich cents;
Een paars jak, op twee gulden;
Drie omslagdoeken, op elf gulden;
Een werkdoosjen, op eenen gulden en vijftich cents;
Een bont en een zwart zijden lint, op negentich cents;
Twee zwarte zijden kleeden, op vijftentwintich gulden;
Twee merinoosen kleeden, op tien gulden;
Zes dito van verschillende soorten en kleuren, op achttien gulden;
Vijf mutsen, op vier gulden;
Een zwarte schwal met een bonten rand, op twaalf gulden;
Tien gouden ringen, op dertich gulden;
Een gouden speld, op acht gulden;
Een gouden snuifdoos, op twintich gulden;
Een boekjen, op zestich cents'.
Taxatiewaarde van het geheel: fl. 407,55.

Het is nu nauwelijks meer voorstelbaar dat sommige kledingstukken vaak meer waarde hadden dan het zilver of goud. Het burgemeestersechtpaar zal af en toe veel bekijks hebben gehad in het toch tamelijk calvinistische Eibergen.

Hierna werd weer 'gevaceerd' (gepauzeerd, zouden we nu zeggen) tot maandag 13 juli 1835. De inventaris werd getekend door eerder genoemde partijen en getuigen. De inventarisatie werd vervolgd met een 'ijzer om vossen te vangen', voorraden planken van dennen, eiken en iepen, 'eenig houtwerk, liggende vóór het zoogenaamde brouwhuis'³, twee Bentheimer stenen drempels (3 gulden). De planken bevonden zich 'in het zoogenaamde brouwhuis op den hoek dezer straat, hetwelk bij de overledenen in huur is geweest'. De inventarisatie van de 'grote kamer of zaal' moest aangevuld worden met o.a. de volgende voorwerpen: 26 potloden (2 gulden), 4 scheermessen met een koker, een 'duim of maatstok', een tabakspijp met zilveren beslag en roer (50 cent), een etui 'met gemonteerd mes en vork', 'een zak inkt en pennekoker en een divisus doosje met divisjes, zijnde onvolledig'.

Pension Ledeboer aan het begin van de Grotestraat of Dorpsstraat, zoals deze straat nog wordt genoemd op deze ansichtkaart. Het pand heeft ooit een brouwerij gehuisvest, een (huis-)naam die nog lang bleef hangen in de stukken. Het pand werd in 1934 gesloopt.

Bibliotheek

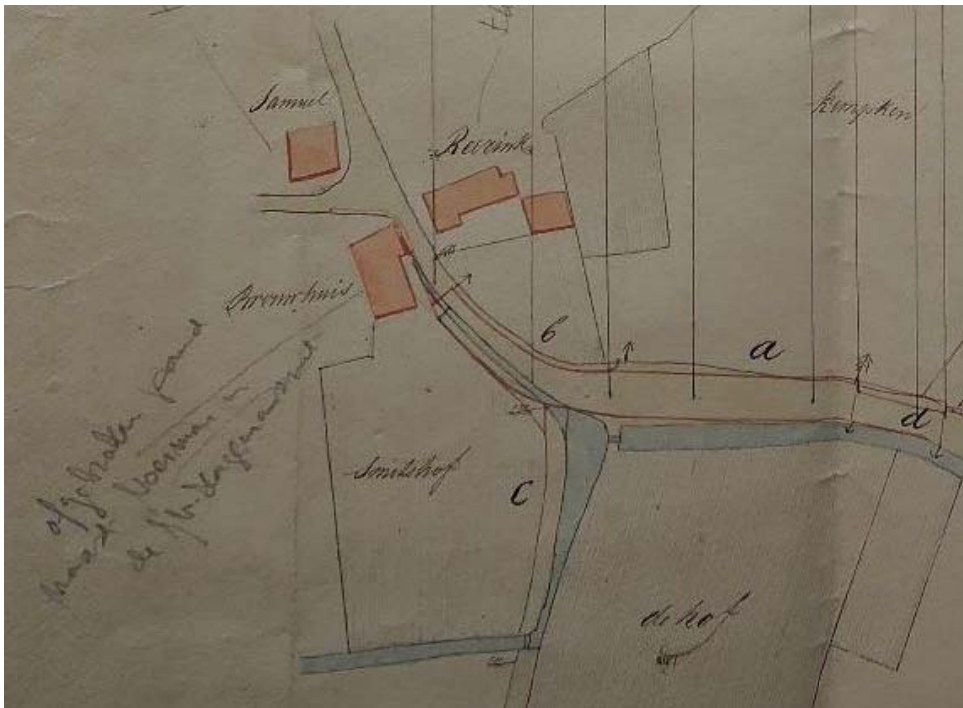
Het burgemeestersechtpaar bezat een gedetailleerd beschreven gevarieerde bibliotheek: studieboeken (Leiden), geschiedenis (Nederland, Gelderland, Pruisen, Rusland, Frankrijk), theologie, Belgische Opstand (1830). Ook de boekenkast (95 boeken) en de kaartencollectie werd geïnventariseerd. We treffen o.a. aan Nijhofs *Gedenkwaardigheden uit de geschiedenis van Gelderland* (10 gulden), Martinet, *Cathechismus der natuur*, 1782, vijfde druk, vier delen; Gosselein, *Alphabetische naamlijst der gemeenten in het Koninkrijk der Nederlanden*, twee delen; een bij Rohn in Haarlem in 1793 uitgegeven *Eene reis langs den Rhijn*, vijf delen; Floh, *Raadgevingen of onderrigt voor schoolonderwijzers* (Groningen, 1827), Cramer, *Het sprakelooze meisje van Brussel* (Amsterdam

³ Dit is zeer waarschijnlijk het pand, waarin later het pension Ledeboer gevestigd was, en dat in 1934 gesloopt werd om de Grotestraat beter aan te sluiten op de toen nieuwe 'rondweg', de burgemeester Wilhelmweg.

Een kijkje in het Eibergse burgemeestershuis, 1835/*bennie te vaarwerk*

1830); *l'Esprit des Monarques philosophes* (Amsterdam, 1764); *Rapport sur les Institutions de bienfaisance du Royaume* (1828); Van Someren, *Over het Volkslied Wilhelmus door Brugmans* (Utrecht 1834); Kraft, *Czaar Peter de derde, treurspel* (Amsterdam 1801); *Concordaat tusschen Paus Leo en den Koning der Nederlanden*, 1827; *De godsdienstige Christen* (Amsterdam 1722); *Reglement op het beheer der rivieren en polders in Gelderland*; *Handlung des Heiligen Abentmahls* (Berlijn 1766); *De val van de citadel van Antwerpen 1832*; Slichtenhorst, *Geldersche geschiedenissen* (Arnhem, 1654); *Statistiek van Gelderland* (Arnhem 1826); Noot, *Observationes iuris civilis Lugdunae Batavorum* (1706) en veel andere Leidse juridische werken; *Geschiedkundige gedenkschriften van Holland* door Lodewijk Napoleon (drie delen, Amsterdam 1821); Rijk, *Handleiding tot de scheepsbouw*; *Handboek opzigtens het jagtregt*; Wijnold, *Über die Marktheilungen* (Munster 1801); Spaan, *Inleiding tot de aloude historie van Gelderland* (Utrecht 1804); *Geldersche Arkadia of wandelingen op Billioen* (Arnhem 1823); 'Een boek getiteld *Exegesis status causae Borculoensis* (1636); tijdschrift *Penelope* (1822-1835).

Het 'Brouwhuis' aan het begin van de Grotestraat, getekend op een kaart uit 1834 ten behoeve van de aanleg van nieuwe weg naar de Berkel. Op het perceel met de naam 'de Hof' is nu garagebedrijf Grooters gevestigd. 'Samuel', linksboven, is nu het Wapen van Eibergen.

Kaarten

In de boedel werden de volgende kaarten aangetroffen: Van Gorkum, *De topographische kaart der grensscheiding tusschen Oud-Nederland en de Belgische provinciën* (1831); Maaskamp, *De generale kaart van het koninkrijk der Nederlanden* (1816), in drie bladen; *Kaart van 's Landschaps of 's Heerenbroek*, in 1819 door Thomkins gekopieerd; Beijerink, *Situatiekaart van het Kwartier van Zutphen tusschen de Berkel en de Vordensche Beek*; kaarten der onderscheidene wegen in de provincie Gelderland in drie stukken, kwartiersgewijze; kaart van de grensscheiding tusschen Pruisen en Gelderland; Dibbets, *Kaart van de ommestrecken van Arnhem* (1822); kaart van dat gedeelte van de provincies Overijssel en Drenthe dat in 1825 overstromd is (2 bladen); Tirion, *Nieuwe kaart van het Kwartier van Zutphen*.

De waarde van de boeken en kaarten werd getaxeerd op een totaalbedrag van fl. 181,15.

Contanten en waardepapieren

Het ging verder met de opname van de contante geldmiddelen en de waardepapieren, fl. 1865,83 en een halve cent. Voorts obligaties/schuldbekentenissen van derden aan de burgemeester, w.o. [3599]

de Mallemsse landbouwer Antonie Antvelink en Hendrica Haarkamp (200 gulden), Hendrik Reerink en echtgenote te Borculo (2 stuks, resp. 200 en 400 gulden); Garrit Mogezoomp en Jenneken Haitink te Lochem (200 gulden). Het totale bedrag aan uitstaande kredieten was fl. 3520,90

Schulden

Dan zijn er nog schulden van verschillende personen aan de erven Van Heeckeren. Daaronder de erven van de baron Van Mulert tot Mallem, Wolter Lammers op het Loo, wegens achterstallige pacht van een koeweide op het Loosche Broek, Wichert Willem Beskers, kalkbrander te Winterswijk, wegens achterstallige jaarpacht, Arnold Jan Winkler, Berkelschipper te Eibergen, wegens de opbrengst van verkocht schilhout e.v.a.. Meestal betreft het (in onze ogen) kleine bedragen. Maar de heer Van Mulert van Nijmegen, was aan de grootmoeder van de minderjarige erfgenamen maar liefst 4400 gulden schuldig, vanwege een testamentaire beschikking van Jan Arnold Ludolf van Mulert tot Odink. Daar kwam nog achterstallige rente bij. Verder was er nog een tegoed van bijna 10.000 gulden beschikbaar uit de opbrengsten van de verkochte goederen van de grootouders van vaderszijde, waarover Hendrik Jan Thooft in Zutphen het bewind voerde. Een andere Eibergse Berkelschipper die schuld had aan de overleden burgemeester, was Stoffer Wormeester, vanwege de aankoop van het huis uit het faillissement van zijn broer Hendrik Wormeester. In totaal een bedrag van bijna 25.000 gulden dat velen schuldig waren aan het overleden burgemeestersechtpaar.

Na een enkele post 'dubieuze schuldvordering', volgden de schulden: aan Jan Hendrik Hesselink in Winterswijk 3000 gulden; aan de Winterswijkse notaris Jan Berend Roelvink, Bernardszoon, een bedrag van 5000 gulden, excl. achterstallige rente; aan Jan Vrugtman en Jenneken Zwickeler in Gelselaar 315 gulden; aan de heer Hubert op Huize de Kloetze 'onder Laren', 10.000 gulden; aan freule Charlotte Elisabeth Jeanette Walburg, baronesse van Heeckeren, te Zutphen 4000 gulden met de rente; aan de onder Borculo woonachtige landbouwer Derk Naaldenberg een bedrag van 3250 gulden; aan mevrouw van Hopbergen, geboren baronesse van Heeckeren, echtgenote van een van de partijen van de boedelinventaris, een bedrag van 4000 gulden; aan de Eibergse gemeente-ontvanger Jan Derk van Eps Reerink een bedrag van 1300 gulden; aan rector Waardenburg van de Latijnse School in Arnhem een bedrag van 1000 gulden. Totaal: fl. 44918,82 en een halve cent. Vervolgens de losse schulden: aan wijnkoper Mispelblom Beijer een Zutphen wegens geleverde wijnen in 1833 76 gulden; aan de r.-k. gemeente te Eibergen 'wegens het saldo eener afrekening van 274,83'; aan de erven van Gerrit Jan Harbers wegens de koopprijs van een perceel land, genaamd 'den Bulten, door den overledenen pastoor Abbing uit diens boedel aangekocht bij publieke veiling ten overstaan van wijlen den heer van Heeckeren plaats gehad hebbende en welke koopprijs in de voormelde afrekening met de Roomsche Catholieke gemeente begrepen is, 280 gulden.

Op 12 augustus 1835 vervolgde men de inventarisatie. De totale losse schulden bedroegen fl. 1691,60 en een halve cent. Hieraan konden vele, meestal kleine, losse schulden worden toegevoegd.

Interessant zijn de posten voor het private onderwijs voor 'freule Henriëtte':

Aan Barthold Lijphart ten Berge, Fransche onderwijzer voor onderwijs aan freule Henriëtte': fl. 23-75;

Aan Willem Melchior Bos, voor onderwijs aan de freule, fl. 2,50;

Aan Jan Prakke, schoolonderwijzer te Eibergen, voor 'privaat onderwijs' aan de freule: fl. 268,75.

Bijzonder is ook de vermelding van een schuld aan de gemeente Eibergen, 'wegens door der minderjarigen vader gedane vrijwillige intekening voor de kosten van daarstelling van eenen toren op de school te Beltrum', 25 gulden. De totale som van de nadelige schulden was fl. 25.523, 69.

'Titels en papieren'

Onder het hoofd 'Titels en papieren' treffen we o.a. aan: de expeditie van het huwelijkscontract van het overleden echtpaar, d.d. 1 december 1814 voor de Zutphense notaris Schleuter verleden, de expeditie van het koopcontract, d.d. 29 april 1818, van het huis in Eibergen door burgemeester Van Heeckeren van de weduwe van Berend Hesselink. Het aangekochte bestond uit: huis, schuur, bakhuys en hof. Voorts het koopcontract, d.d. 3 mei 1832, voor notaris ter Braak verleden, van het huis van

Een kijkje in het Eibergse burgemeestershuis, 1835/*bennie te vaarwerk*

Derk Bouwmeester en Aaltjen te Felde, waarin veldwachter Andries Izaks woont. [3657] Bijzonder is ook de verkoop door de Zelhemse burgemeester en secretaris Herman Becking, aan burgemeester Van Heeckeren, van 'twee banken in de Hervormde kerk te Eibergen, tegenover den predikstoel en van achteren voor de muur geplaatst.' Voorts een akte d.d. 17 april 1794, waarbij door de 'Raden en Rekenmeesters der Domeinen van zijne hoogheid, den heere prince van Oranje en Nassau aan den heer Willem Robbert Jan Walraven baron van Heeckeren, is verkocht de havezate Marhulsen, gelegen onder Groenlo' (op perkament!). Van moederszijde waren de wezen verwant aan de familie Van Mulert, die ook Mallem bezat. [3664] In de boedelpapieren bevond zich ook het huwelijkscontract tussen Maurits Carel Georg Willem, vrijheer van Heeckeren, heer van de Heest, en vrouwe Judit Catrina Margareta Idaletta, vrijvrouw van Mulert, gesloten op Huize Odink op 28 augustus 1783. Een ander stuk dat mede op Mallem betrekking heeft, is een inventaris van de nalatenschap van wijlen de hoogwelgeboren vrouwe Judit Angenes baronesse van Mulert, echtgenote van wijlen de baron van Mulert, heer van Odink, Bakkenhage, Mallem en Olden Barneveld, d.d. Huize Odinck, 8 november 1789. [3669] Interessant is ook de vermelding van een huurcontract d.d. 17 februari 1835, door Izak Gijsberth de la Fontaine Verweij als gevolmachtigde van de weduwe Van Heeckeren, gesloten met Jean Baptist Paul Bouquié, 'fabrykant' te Eibergen, waarbij aan deze laatste het door de weduwe en haar kinderen bewoonde huis is verhuurd. Aan het slot volgt nog een tweede lijst met boeken die vooral op de door de burgemeester uitgeoefende functies betrekking heeft en een lijst met 'platen'.

Op 13 augustus 1835 werd de inventarisatie dan eindelijk afgesloten met de ondertekening van het document door H.J.Z.J. van Heeckeren, A.J.H.W. van Heeckeren, B.H. van Hoppenbergen, D.W. Smits (getuige, griffier van het vredegerecht), J.G. Smits (koopman te Eibergen) en notaris G. ter Braak.